

Dětské centrum Kyjov, příspěvková organizace

Ohlédnutí za rokem 2014

Dětské centrum Kyjov, příspěvková organizace, již 64 let zabezpečuje péči o děti zdravotně a sociálně ohrožené. Zařízení má vypracovanou strategii činnosti, která vychází ze zásad komplexní, vysoce odborné a systematické péče o děti, jež jsou zdravotně postižené, zneužívané, zanedbávané, ohrožené ve vývoji nevhodným sociálním prostředím. Systém péče je zaměřen na dítě, respektuje individuální potřeby dítěte, sleduje nejen krátkodobé, ale i dlouhodobé zájmy dítěte, míru nezbytné podpory. Organizace námi poskytované péče je interaktivní, flexibilní, zahrnující spolupráci se všemi zúčastněnými subjekty – odděleními sociálně právní ochrany dětí, soudy, odbornými zdravotnickými pracovišti. Obsahuje současně práci s rodinou, a to jak s rodinou biologickou, tak s rodinou sociální. Významnou součástí práce DC je výkon sociálně právní ochrany dětí - statut zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP) v režimu zákona č.359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, čímž se posílila role sociální pracovnice a prohloubila se spolupráce s dalšími terénními službami. Děti vedené v režimu ZDVOP mají nárok na státní příspěvek, zřizovateli jsou pravidelně podávány informace o naplněnosti těchto lůžek (naše zařízení má vyčleněno 6 lůžek), realizována je úzká spolupráce s OSPOD a s nadřízenými orgány.

Cílovou skupinou péče v DC Kyjov jsou děti ve věku do 3 let (ve výjimečných případech starší – pokud se jedná o sourozeneckou dvojici, kde je jeden sourozenec mladší 3 let, dále dítě, jehož situace je v přímém řešení, tzn. že již je stanoven nejbližší možný termín návratu dítěte do původní biologické rodiny nebo termín předání dítěte do předpěstounské, předadopční péče). Těmto dětem je poskytována ochrana a pomoc v krizové situaci, plné zabezpečení, citlivý přístup směřující k minimalizaci citové frustrace dětí. Stanoveny jsou výchovně vzdělávací aktivity opírající se o individuální vzdělávací plán, jenž zahrnuje konkrétní míru potřebné podpory, vytyčuje formy individuální práce s dítětem. Pravidelně je sledován a zaznamenáván psychomotorický vývoj dětí, záznamy vedou lékaři, psycholog, sociální pracovnice, výchovná sestra, v případě zařazení dítěte do rehabilitačního cvičení dle Vojty rovněž fyzioterapeutka. Navíc každé dítě má stanovenou konkrétní zdravotní sestru, která po celou dobu pobytu dítěte v DC pravidelně zaznamenává všechny pokroky dítěte, vede přehled o jeho vývoji. Záznamy jsou vedeny v elektronické i písemné podobě, probíhá supervize, kontrola dodržování jednotné linie s individuálními plány ochrany dítěte zpracovanými sociálními pracovníky (IPOD). Sledováno je zabezpečování kvality výchovně-vzdělávacího procesu, výměna zkušeností s jinými zařízeními. Zajišťováno je vzdělávání personálu, podporován je jeho další odborný růst.

Vzhledem k tomu, že nemálo dětí má zdravotní potíže, zdravotní postižení, je velká pozornost věnována zdravotní péči. V zařízení pracuje jen plně kvalifikovaný personál – 2 pediatři (každý na ½ úvazku), fyzioterapeut s vysokoškolským vzděláním, dětské a zdravotní sestry, výchovná sestra, psycholog, sociální pracovník. Smluvně je po celých 24 hodin zajištěna lékařská pohotovostní služba lékaři vykonávajícími ÚPS v nemocnici Kyjov, což v případě potřeby umožňuje téměř okamžitě dosažitelnou odbornou péči dětem garantovanou specializovanými týmy odborných lékařů. Tato skutečnost umožňuje maximální ochranu života dětí s těžkými handicapem, kdy právě včasnost a rozsah poskytované péče rozhoduje o budoucnosti a mnohdy i přežití dítěte. Velmi dobrou spolupráci máme navázanu s dětským

oddělením, dětskou neurologií, foniatrií, chirurgií, ortopedií, ORL, očním oddělením Nemocnice Kyjov. V případě potřeby sami odborníci přicházejí do našeho zařízení přímo k lůžku dítěte

(zejména neurolog, oční lékař, chirurg), takže není nutné dítě se závažným zdravotním problémem převážet na indikovaná oddělení či ambulance. Nastaveny a dodržovány jsou standardy péče.

Nadále je velkou výhodou také provázanost četných našich provozních činností s provozem nemocnice Kyjov, v jejichž zapůjčených prostorách DC sídlí – stejně jako v předešlých letech je smluvně zajištěna dodávka vody, energií, provoz počítačové sítě, napojení na internet, uzavřena je dohoda na sterilizaci, odběr medicínálního kyslíku, pronájem telefonních přístrojů).

DC Kyjov má 35 lůžek pro základní pediatrickou péči, 2 samostatná lůžka se sociálním zařízením pro matky, 6 lůžek vyčleněných pro děti v režimu ZDVOP. Samostatná lůžka se sociálním zařízením jsou využívána v maximálním rozsahu, jsou k dispozici matkám s dětmi k zabezpečení edukačního zácviku, rehabilitačního pobytu, pobytu žadatelů o osvojení či o pěstounskou péči před svěřením dítěte do předadopční či předpěstounské péče, k umožnění pobytů matek v tísní, pobytů matek volících variantu utajeného porodu. Umožněny jsou rovněž denní pobyty dětí, jejichž rodiče se ocitli v závažné rodinné situaci.

DC provozuje mléčnou kuchyni, pro jejíž chod je vypracován provozní řád, a která podléhá pravidelné kontrole kritických bodů ve stravování.

Naše zařízení se neomezuje pouze na interní péči poskytovanou dětem umístěným v dětském centru, ale výrazně rozšiřuje své služby směrem k terénu. Poskytovány jsou ambulantní služby: 1.pediatrická ambulance zaměřená zejména na práci s dětmi s různými formami hybných a koordinačních poruch, s tělesným postižením (DMO), děti s neurovývojovými poruchami (ADHD – poruchy aktivity a pozornosti, PAS – poruchy autistického spektra), psychosomatickými poruchami, s výrazněji opožděným vývojem řeči (na doporučení foniatric), přičemž využívá možností akupunktury, laser-terapie, magnetoterapie

2.rehabilitační ambulance zaměřená na rehabilitační cvičení dle Vojty, měkké techniky,

3.psychologická ambulance

Všechny ambulance mají provázané služby, poskytují konzultace, zprostředkovávají kontakty na další odborná pracoviště, využívají spolupráce s managementem Nemocnice Kyjov a smlouvy o vzájemném poskytování služeb – dětské oddělení, neurologie, ortopedie, UNK, foniatric.

Dětské centrum pokračuje v tradici zajišťování odborného růstu nejen vlastních pracovníků, ale organizuje vzdělávací akce pro širší odbornou veřejnost. V roce 2014 zorganizovalo DC regionální konferenci pro ZPNO věnovanou problematice závislosti na návykových látkách (aktivní příspěvky zajistili jak pracovníci DC, tak odborníci z řad Policie ČR, z adiktologické poradny Fénixu v Kyjově, z o.s.v Brně). Dále zorganizovalo 2 pracovní semináře pro sociální pracovníky více regionů zaměřené na problematiku dětí s neurovývojovými poruchami, na problematiku týkající se rizikových novorozenců (zejména dětí matek s abúzem drog, alkoholu), problematiku NRP a PPPD (pěstounské péče na přechodnou dobu). Tyto semináře měly velmi dobrou odezvu a s realizací dalších seminářů v roce 2015 je počítáno, jsou zahrnuty do plánu činnosti DC. Kromě těchto seminářů a konference ředitelka zařízení PhDr. Petrášová a vedoucí lékařka MUDr. Neduchalová uskutečnily 10 přednášek. Obě se aktivně podílejí ve spolupráci s o.s.TRIALOG Brno na vzdělávání žadatelů.

Dvě pracovnice centra si rozšiřují své vzdělání formou kvalifikačního studia, 3 zástupci DC se zúčastnili Tradičního soustředění pracovníků DD, DC v Thomayerově nemocnici v Praze, 3 pracovnice se zúčastnily Konference DD, DC v Karlových Varech. Průběžně si lékaři, fyzioterapeut, sociální pracovník a psycholog rozšiřují odborné znalosti účastí na vzdělávacích kurzech, seminářích, odborných konferencích. Přímou v DC pro všechny zaměstnance proběhlo povinné školení poskytování první pomoci KPCR (zajišťovalo oddělení ARO Nemocnice Kyjov – MUDr. Vyhnal) a povinné školení BOZP zajišťované externím školitelem.

Důraz je kladen na členství v odborných společnostech a v odborných pracovních skupinách. Jedná se zejména o členství ve Společnosti sociální pediatrie, jejímiž členy je management i sestry DC. Ředitelka je členem pracovní skupiny pro diagnostiku dětí s MR při NÚV Praha, vedoucí lékařka je místopředsedkyní poradního sboru ÚMPOD pro mezinárodní adopce, dále předsedkyní poradního sboru hejtmana JMK Brno pro účely sociálně-právní ochrany dětí.

Již dříve byly vytvořeny podmínky k vykonávání praxe studentů SZŠ a VOŠ sociálních v našem zařízení, umožnění stáže studentů psychologie, sociálně – právních oborů. V případě zájmu ze strany pedagogů výše uvedených škol jsme uskutečnili přednášky pro studenty orientované na problematiku péče o děti v krizové situaci, děti se zdravotním postižením.

Ve snaze podporovat zdravý vývoj dětí, naplňovat jejich citové potřeby, posilovat sociální dovednosti podporujeme systém dobrovolnictví. Projekt „Dobrovolníci v DC Kyjov“, který běží již několik let, zahrnuje zaškolení a průběžné provázení dobrovolníků, hodnocení jejich činnosti, každoroční společné neformální zhodnocení výsledků. Nejedná se o jednorázové dobrovolnictví, které by nebylo tím pravým přínosem pro naše děti z důvodu krátkodobého prožitku, preferováno je dobrovolnictví s delším časovým horizontem. Systém dobrovolnictví v našem DC je dobře nastavený, každý zaškolený dobrovolník se věnuje jednomu konkrétnímu dítěti, za kterým dochází ve stanoveném dnu a čase, aby dítě mělo možnost navázat vazbu ke konkrétní osobě, rozvíjet ji a posilovat si své kompetence. O dobrovolnictví projeví zájem rovněž studenti psychologie MU Brno – „Náhradní náruč“. Jejich představa o formě dobrovolnictví byla poněkud jiná, než námi realizovaný systém. Proto jsme pro tyto zájemce uskutečnili formou besedy uvedení do problematiky našich dětí, seznámili jsme je s chodem zařízení, objasnili jim nezbytnost právě systematických návštěv (tedy rozdíl mezi masovou jednorázovou návštěvou a pravidelnou dobrovolnickou činností). Studentům jsme mimo jiné zajistili návštěvu Domova Horizont a tříd MŠ a ZŠ Kyjov, Za Humny 3304-odloučené pracoviště na Domově Horizont, aby měli možnost rozšířit si své povědomí o komplexní péči o děti s postižením, o síti služeb a podpůrných opatření. Navázali jsme také spolupráci s DmMarkt, jehož management nás oslovil a nabídl nám dobrovolnický den. V rámci tohoto dobrovolnického dne „tety“ z DmM společně s našimi sestřičkami doprovázely děti na výletě do bzeneckého zámku a poté s nimi strávily hezké dopoledne na dětských atrakcích.

Prohlubována je spolupráce se všemi subjekty podílejícími se na péči o děti, a to napříč rezorty MPSV, MŠMT, MZ, stejně tak jsou posilovány i kontakty na mezinárodní úrovni. Spolupráce s Úřadem pro mezinárodně právní ochranu dětí běží bez přerušení, vedoucí lékařka jako místopředsdkyně poradního sboru pro mezinárodní adopci garantuje lékařské zprávy, aktivně vyhodnocuje míru pomoci dětem. Ve spolupráci s úřadem proběhla návštěva islandské delegace v DC Kyjov. Vysoce byla ze strany islandských zástupců hodnocena odborná i výchovná péče o děti umístěné v našem zařízení.

Posilovány jsou kontrolní mechanismy, v prosinci 2014 proběhl recertifikační audit, na základě něhož DC Kyjov obhájilo certifikaci jakosti služeb ČSN EN ISO 9001:2009, bylo stanoveno, že v rámci auditu prokázal systém managementu celkovou shodu s požadavky systémové normy. Rozsah certifikace je vymezen v rámci poskytování komplexní ústavní a ambulantní péče dětem zpravidla ve věku do 3 let zdravotně a sociálně ohroženým, o které se rodina nedoveče, neumí nebo nechce postarat.

Vyhodnocovány jsou nejen pracovní výsledky, statistické údaje. Projednávání podléhají aktivity směřující k zážitkovým akcím, k účasti dětí na kulturních, sportovních akcích. V roce 2014 bylo uskutečněno několik výletů dětí – návštěva ZOO-koutku v Hodoníně, výlet do zámku Milotice, výlet do Bzence, výlet do sportovně-zábavného areálu Strážovice, návštěva divadelního představení v MŠ Strážovice. V rámci Kyjova děti docházejí do dětského sportovního centra Sokolíček, navštěvují Vlastivědné muzeum (přírodopisné sbírky, výstavy rukodělných prací a tradic v návaznosti na svátky velikonoční, vánoční...), při procházkách mají možnost využívat areál zahrady Domova Horizont a navštěvovat tamní malý zoo-koutek s hospodářskými zvířaty. Po dohodě s rehabilitací kyjovské nemocnice mohly využít zdejší bazén. Mimo jiné se děti zúčastnily také pouštění balonků přání, byly se podívat na vánoční koncert dětí z MŠ a ZŠ Kyjov Za Humny.

Pravidelně děti obveselují zdravotní klauni, na návštěvu dorazili Mikuláš, andělé i čerti, o vánočních svátcích pro naše batolata uspořádaly koncert děti ze scholičky. I když možnosti

našeho zařízení jsou určitým způsobem limitované, přesto se snažíme o zapojení dětí do všech dostupných aktivit, o jejich uvedení do běžného života za hranicemi zařízení.

Dodržujeme nastavené cíle řešení budoucnosti dětí, v součinnosti s OSPOD se snažíme o co nejrychlejší řešení jejich situace, dobrou připravenost dětí na vstup do další životní etapy. Biologické rodině i rodinám sociálním, adoptivním rodičům, pěstounům poskytujeme potřebné informace, nabízíme jim možnost spolupráce i po odchodu z našeho zařízení (žadatelé, rodiče mohou využívat nabídky služeb rehabilitační i psychologické ambulance, konzultovat zdravotní stav s lékaři DC).

Významnější problémy v oblasti péče o děti v krizové situaci se vyskytly v souvislosti s předáváním dětí do pěstounské péče na přechodnou dobu. Jako velmi závažnou a nedořešenou skutečnost vidíme umístování dětí novorozeneckého a kojeneckého věku do PPPD. Setkáváme se s fakty, že pěstouni na přechodnou dobu nemají dostatečné informace o dětech, nejsou dostatečně poučeni a orientováni, přebírají do péče rizikové novorozence a kojence – děti drogově závislých matek, matek s abúzem alkoholu, matek s vysoce rizikovým chováním. Bez potřebných vyšetření a podpory se takovým způsobem ocitají v PPPD děti s hepatitidou, děti s významným rizikem syndromu náhlého úmrtí, děti s FAS (fetální alkoholový syndrom)...U těchto dětí hraje velkou roli včasná a kvalitní péče více odborníků, kterou si však PPPD jen s obtížemi mohou zajistit. Příprava PPPD se nám jeví jako málo dostatečná, pro děti pak systém PPPD zvýšeně rizikový, ohrožující.

Činnost DC Kyjov za uplynulé období byla v souladu s nastavenými cíli, strategie řízení byla dodržena v plném rozsahu, rok byl ukončen s kladným hospodářským výsledkem. Úspěšně byla zrealizována výmalba prostor DC, zařízení bylo vybaveno novými informačními technologiemi. Aktivně byla prezentována činnost zařízení, posílena byla spolupráce s terénem, rozrostla se základna klientů 3 ambulancí.

Velké poděkování patří všem sponzorům a přátelům DC Kyjov, jejichž podpory a pomoci si velmi vážíme.

Plánované aktivity pro rok 2015

Pro rok 2015 je nastavena strategie řízení, těžištěm práce je zájem dítěte, ochrana jeho práv, zajištění zdraví a otevřené budoucnosti. Tento rok bude rovněž rokem bilancování činnosti našeho zařízení, které oslaví 65 let od svého založení. Při této příležitosti je plánována významná odborná událost – Sociálně pediatrický kongres v Kyjově, pořádaný ve spolupráci se Společností sociální pediatrie ve dnech 22.9.2015 – 24.9.2015.

Kongres bude věnován velmi široké problematice péče o ohrožené děti, je určen všem zainteresovaným odborníkům z rezortu zdravotnictví, sociálních věcí, školství.

Kongresu předcházela již tradičně naším zařízením pořádaná Regionální konference pro ZPNO, realizovaná 20.5.2015, jejímž stěžejním tématem byla raná péče o rizikového novorozence.

Připravováno je rovněž pracovní setkání se sociálními pracovníky oddělení sociálně právní ochrany dětí, dále je uskutečňována přednášková činnost pro odbornou i laickou veřejnost.

DC dlouhodobě využívá pomoci tet - dobrovolnic a spolupráce se studentkami zdravotních a sociálních oborů středních i vyšších odborných škol, vykonávajících odbornou praxi v DC, plánuje tolik potřebné aktivity dětí nejenom v Kyjově, ale dle věku dětí a s ohledem na jejich možnosti výlety do okolí, což právě pomoc dobrovolníků a studentů ulehčuje.